

SZENT-GYÖRGYI ALBERT ORVOS-
ÉS GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI
CENTRUM

HÍRLEVÉL

Címszavakban:

- új professzorok
- elismerések, kitüntetések
- prof. Diczfalusy Egon
- in memoriam

XVIII. évfolyam 6. szám

2007. szeptember

Megnyílt az SZTE jubileumi tanéve

Ünnepi szenátusi ülés keretében megnyílt az SZTE idei, jubileumi tanéve 2007. augusztus 31-én délelőtt. A Tanulmányi és Információs Központ Kongresszusi Termében tartott tanévnyitón köszöntőt mondott **Botka László**, Szeged város polgármestere és **Manherz Károly** szakállamtitkár.

A tanévnyitó ünnepségen **Szabó Gábor** professzor, Egyetemünk rektora mondott beszédet:

A Szegedi Tudományegyetem polgárai nevében tisztelettel köszöntöm Önöket ünnepi szenátusülésünkön.

„Jogilag új egyetem vagyunk, de a mi gyökereink is messze nyúlnak vissza, és semmiféle jogi formula nem fejezi ki azt a bensőséges viszonyt, amely minket a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetemhez köt. Mi egy törzsnek vagyunk két hajtása, mi együtt melengettük hús esztendőn keresztül Erdély egyetemének gondolatát.” 67 évvel ezelőtt a Szegedi Tudományegyetem akkori rektora, Szent-Györgyi Albert fogalmazta meg beszédében ezt a gondolatot, mely 2007 őszén éppoly aktuális, mint amilyen 1940-ben volt.

A Szegedi Tudományegyetem polgáraiban eleven igény, hogy egyetemünk múltját, és különösen születéstörténetét tudományos alapossággal tárjuk fel, és tegyük láthatóvá. Jogos és szép igény, melyet az a meggyőződés táplál, hogy gyökereink ismerete nélkül, a mítoszok világából nem lehet előre lépni. Ha tudjuk, honnan indul utunk, csak akkor láthatjuk lépéseink irányát.

Ma, amikor évről évre újabb kihívásokkal találják magukat szemben az egyetemek, szükség van egy archimedesi pontra.

Jól tudjuk, itt a Szegedi Tudományegyetemen falain belül, hogy az elmúlt évek átalakulásai, melyek az oktatás területét ugyanúgy érintették, mint az egyetem innovációs feladatvállalását, csak akkor lehetnek sikeresek, ha céljuk túlmutat egyetemünk falain. Ha nem jobban, de mást is, és többet is teszünk, mint a megelőző évtizedekben. Csak az új szemléletű képzést nyújtó alapszakok és mesterszakok folyamatos akkreditációja, és a kutatási eredmények hasznosítására való állandó törekvés a partneri viszonyok kiterjesztésével együtt eredményezhetik, hogy a Szegedi Tudományegyetem dinamizmusa töretlen maradjon – vagy szándékaink szerint erősödjék. A világ nagy egyetemeit teljesítményük alapján rangsoroló Sanghaji listán sem szerepelhetnénk az előkelő 305–401. helyen, tehát hosszú ideje a világ legkiválóbb egyetemei között, ha akár csak rövid időre is engednénk célkitűzéseinkből.

A dinamizmus megőrzésébe és a hagyományok ápolásába vetett hitnek köszönhető, hogy egyetemünk úgy képes évről évre alkalmazkodni a legújabb kihívásokhoz, hogy nem felejtí, universitasként

XVIII. évfolyam 6. szám

elsősorban a közösség és a közjó szolgáltója. Nem véletlenül használom a szolgálat szót, melyet ritkán hallunk ünnepi beszédekben. Kollégáimmal együtt vallom, hogy munkánk akkor sikeres, ha nem csupán egyetemünk profitál belőle, de régiónk, hazánk, és így a világ hasznára cselekszünk, ha becsülettel és lelkiismerettel végezzük feladatunkat.

Neves hazai és külföldi történészek állásfoglalására alapozva a Szegedi Tudományegyetem Szenátusának döntése értelmében a Szegedi Tudományegyetem magát a Báthory István által Kolozsváron alapított egyetem utódának, szellemi örökösének tekinti, és az egyetem alapítási évét 1581-re vezeti vissza.

A Báthory-féle egyetem örökségének büszke vállalása, és főként nemes hagyományainak követése olyan kötelesség, melynek teljesítése révén a Szegedi Tudományegyetem Európa legrégebbi universitasainak családjához csatlakozik. A Kolozsvári Egyetem 1921-es szegedre költözése során nem veszett el a hagyományok ismerete. Szükséges, de nem elégséges, ha Báthory szegedi szobrára gondolunk, mely ma is a Dóm tér pantheonjában figyeli, miként él tovább a 21. században hajdani, közösséget és tudást teremtő gondolata. Az egykori szükség ma erénnyé vált! Az egyetem 1940-es kettéválása nyomán immár két városban, Kolozsváron és Szegeden emlékeznek jó szívvel Erdély fejedelmére és Lengyelország királyára.

Közös örökségünk olyan kincs, mely kultúránk és tudományos életünk területén egyaránt érezteti hatását. A kolozsvári academia universitas megszületése, az egyetemi eszme magyar földön való megfogása és virágzása nélkül a Szegedi Tudományegyetem ma nem teljesíthetné feladatát. *Ma, amikor az egyetem 30 ezer hallgatóját és 7 ezer munkatársát képviselem, annak tudatában teszem ezt, hogy a szegedi egyetemi polgárság méltó utóda a 16. század tudós professzorainak és diákságának.*

Beszédem elején Szent-Györgyi Albert szavait idéztem. A 2007-es esztendőben rá emlékezünk, és arra a máig egyedülálló tudományos teljesítményre, amelyet a világ a nevéhez, és ezáltal egyetemünkhöz köt. Az egyetem történetének kutatása kapcsán szoltam a hagyományok ismeretének és életben tartásának fontosságáról.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, Szent-Györgyi Albert személyisége és életműve ma már kitörölhetetlen része a Szegedi Tudományegyetem emlékezetének.

A szegedi Nobel-díj 70. évfordulóján olyan tudós orvos-kémikus szellemét idézzük, aki tudta, laboratóriumán kívül is van élet.

Reformer volt.

Nemcsak szűken értelmezett szakterületén, tanárként, majd dékánként és rektorként is a haladás híve volt. Rektori székfoglaló beszéde, melyben egyetemünk négyes küldetését jelölte meg, a mai napig érvényes célkitűzés.

Az emberi tudás gyarapítása, tudósok nevelése, kitűnő szakemberek képzése és a régió szellemi központjaként történő feladatvállalás – ma sem mondhatjuk hitelesebben, miért fáradozunk az év minden napján.

Tisztelt Hallgatók!

Szent-Györgyi nem csupán az ambiciózus tudósok példaképe. Élete és munkássága máig élő üzenet az egyetemi ifjúság számára. Becsületből és lelkiismeretességből ő adhatja a legjobb leckét. Példája Önökhöz szól, és örök érvénnyel tanítja a tudomány, az emberiség haladásába vetett hit és a tisztesség érvényesülését – és megalkuvás nélküli érvényesítését.

A ma hallgatói a jövő Nobel-díjasai.

Szent-Györgyi nyomán lehetnek olyan tudósok, akik méltóak elődjükhöz. Szent-Györgyi öröksége mértékadó, ám nehéz örökség. Önök előtt adott a lehetőség, hogy tudásuk legjavát adva Önök is maradandót alkossanak, ám tevékenységükkel meg kell felelniük egy olyan magas mércének, melyet egy zseniális tudós állított fel.

Akik a mai napon kezdik egyetemi tanulmányaikat, egy összetartó és eredményes közösséghez csatlakoznak, ám e közösség elvárásokat támaszt tagjai felé. Normát képvisel. Tudást és összetartást kínál, cserébe pedig szorgalmat és becsületet vár.

Kívánom, hogy az Önök előtt álló esztendők hozzák meg a beilleszkedés örömét úgy, hogy mindenkor érezzék egyetemük segítő támogatását. Ez a mi felelősségünk.

Szent-Györgyi Albert 1930-ban nemzetközi ismertségű tudósként érkezett az Orvosi Vegytani Intézet élére Cambridge-ből – Klebelsberg Kunó meghívására. Ezzel a lépéssel Klebelsberg visszahozott hazájába egy nagyszerű tudóst, egyszersmind új korszakot nyitott a szegedi egyetem történetében. Személyében az oktatás modernizációjának elkötelezett hívét tiszteljük, aki a legnehezebb időkben is érvényesítette azt a törvényt, amit ma már mindannyian ismerünk: az oktatásba fektetett pénz és energia kamatostul térül meg.

Klebelsberg nélkül Szegeden nincsenek klinikák. Nem létezik az egyetem infrastruktúrájának jelentős része. Hadd tegyem hozzá: ambíciózus tervei nélkül nem létezik Szeged ékessége, a Dóm tér egyedülálló épületegyüttese sem.

Klebelsberg tevékenysége révén az egyetem Szegeden méltó szállást kapott, Szeged pedig egy magát itt otthon érző egyetemet, mely vitte, és a mai napig viszi, és gyarapítja a város tudománytisztelő hírét szerte a világban.

Klebelsberg, akinek szívügye volt Szeged és a szegedi felsőoktatás sorsa, 75 éve hunyt el. Szeretett városában, Szegeden, a Dóm kriptájában nyugszik. 2007 őszén nem múló tisztelettel rá is emlékezünk.

A tradíciók tisztelete mellett a jelen céltudatossága a jövő záloga. Egy egyetem életében még inkább igaz ez – hiszen az egyetem sorsa nem csak polgárai sorsa. Ma, amikor többek vagyunk oktató-kutató-alkotó intézménynél, amikor felelősségünk nem csupán az előadások és a szemináriumok idejére és az egyetem területére korlátozódik, a jövőről szóló tervek nélkül nem tölthetnénk be hivatásunkat.

Hiszem, hogy amikor új épületekről, új képzésekről és új feladatokról gondolkodunk – évekre, évtizedekre előre –, a szó legnemesebb értelmében választjuk a fejlődés útját.

A felsőoktatás átalakulása során tudnunk kell a vélt hátrányokat is erénnyé kovácsolni, és a bizonytalan helyzethez alkalmazkodó stratégiát kigondolni. Egy dologhoz azonban mindig ragaszkodni fogunk: *a Szegedi Tudományegyetem mára kivívott hazai és nemzetközi tekintélye arra kötelez bennünket, hogy az itt folyó munka minőségét őrizve vigyük tovább hagyományainkat.*

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Köszöntőmet Szent-Györgyi Albert szavaival kezdtem, most, mondandóm végén ismét őt idézem. „Az egyetem az emberiség legdrágább kincse, a tudásnak őrzője és fáklyavivője.” A Szegedi Tudományegyetem rektoraként a fenti mondatot ma így értelmezem: az egyetem számára legnagyobb kihívás, hogy egyaránt értékként, kincsként nézhessen rá az is, aki leendő Nobel-díja felé innen teszi meg az első lépést, és az is, aki tanulmányai során szakképzettséghez szeretne jutni.

XVIII. évfolyam 6. szám

Emellett a Szegedi Tudományegyetem – a tudás őrzőjeként és fáklyavivőjeként – felel azért, hogy kincsét, a tudást úgy használja, hogy az mindenki javát szolgálja, és új utakra vigyen.

A tanév elején azt kívánom minden szegedi egyetemi polgárnak – gólyától- professzorig –, hogy mindenkor legyen méltó ezen elvekhez: csatlakozzon a tudás fáklyavivőiehez, és gyarapítsa kincseinket. Ebben a szellemben kívánok kollégáimnak és egyetemünk hallgatóinak, a Szegedi Tudományegyetem minden polgárának tevékeny napokat, emlékezetes sikereket és elsősorban élethosszig tartó derűs optimizmust a ma kezdődő tanévben.

Ezzel a Szegedi Tudományegyetem 2007/2008-as tanévét megnyitottnak nyilvánítom.

Szabó Gábor rektor ünnepi tanévnyitó beszéde után kézfogásával fogadta egyetemi polgárokká az esküt tett első éves hallgatókat. A tanévnyitón kisfilmmel emlékeztek meg az egyetem 70 évvel ezelőtt Nobel-díjjal kitüntetett professzoráról, Szent-Györgyi Albertről. A tanévnyitón egyetemi díjakat és kitüntetésekkel adta át a rektor.

Az SZTE tanévnyitó ünnepség díjazottjai

A Szegedi Tudományegyetemért Mecénás-díj az egyetem gyarapodását, fejlődését szolgáló, ellenszolgáltatás nélküli jelentős anyagi támogatást vagy más adományt nyújtó hazai és külföldi természetes vagy jogi személy részére adományozható. Szegedi Egyetemért Mecénás-díj díjazottja: **Sófi József**, a Szegedi Tehetségekért Alapítvány alapítójának.

A Szegedi Tudományegyetemért Sajtódíjban részesíthető az az írott vagy elektronikus sajtóban dolgozó újságíró, aki elismerésre méltó tevékenységet fejt ki az egyetemről való objektív tájékoztatás, az egyetem népszerűsítése, az elért eredmények publikálása területén. Szegedi Egyetemért Sajtó Díj díjazottjai: **Tapodi-Kovács Tímea** a Rádió Plusz riportere, **Kelemen Zoltán Gergely** a Magyar Távirati Iroda Csongrád megyei tudósítója.

Egyetemi Sportért-díjban részesíthető az az egyetemi oktató, aki a Szegedi Egyetem sportjáért több éven keresztül kiemelkedő tevékenységet folytatott. Egyetemi Sportért-díj díjazottjai: **dr. Trényiné dr. Rákóczi Zsuzsanna** testnevelő tanár, **prof. dr. Dux László** az Általános Orvostudományi Kar Biokémiai Intézete tanszékvezető egyetemi tanára

A Szegedi Tudományegyetem Alma Mater a 2000. január elsejét megelőzően a Szegedi Tudományegyetem jogelőd intézményeiben, illetve 2000. január elsejét követően a Szegedi Tudományegyetemen diplomát szerzett, illetőleg végzés előtt álló hallgatókat, az SZTE-vel kapcsolatba került személyeket, szervezeteket, valamint az SZTE polgárait összefogó és képviselő önálló egyetemi szervezeti egység. Az SZTE Alma Mater Arany fokozatú támogatója az, aki az aktuális tanévben 2 000 000,- Ft-tal, vagy azt meghaladó összeggel támogatja az SZTE Alma Matert. 2007-ben a **Szegedi Tudományegyetem Alma Mater első arany fokozatú támogatója a Szegedi SZEFO Fonalfeldolgozó Zrt.** A díjat **Kiss Sándor vezérigazgató** vette át.

A **Szent-Györgyi Albert Rotary Club Szeged** – a Szegedi Tudományegyetem nappali tagozatos, magyar állampolgárságú hallgatói által pályázható ösztöndíjat hozott létre 2004-ben. A Rotary Club, a köz érdekében tenni akaró társadalmi szervezet. Célja, a tudás alapú társadalom megteremtésének elősegítése. Ennek egyik – jövőbe mutató – meghatározó pillére a jelen kor egyetemi ifjúsága. A szegedi Rotary Club alapítója, majd elnöke volt a Nobel díjas Szent-Györgyi Albert, emlékének ápolása, öregbítése érdekében az ösztöndíj a „**Szent-Györgyi Albert ösztöndíj**” elnevezést kapta.

2007-ben a következő hallgatók részesülnek ösztöndíjban:

Kovács Flóra Ildikó, az Általános Orvostudományi Kar hallgatója
Marosi Máté, a Természettudományi és Informatikai Kar hallgatója

Nagy László, a Természettudományi és Informatikai Kar hallgatója és
Varga Zoltán, az Általános Orvostudományi Kar hallgatója.

A Szegedi Tudományegyetem Sófi József a Szegedi Tehetségekért Alapítványa 2001. január 2-án jött létre, és eddig 4 millió forint ösztöndíjjal jutalmazta az egyetem legjobb hallgatóit. A 2006–2007-es tanévben kiírt, magas követelményeket tartalmazó pályázati felhívásra 45 hallgató nyújtotta be pályázatát. Az alapítvány kuratóriuma illetve bíráló bizottsága a pályázatok értékelése után egymillió forint ösztöndíjjal ismerte el az egyetem nyolc kiemelkedő hallgatójának tudományos és tanulmányi teljesítményét. A díjátadás díszvendége volt *dr. Jancsó Miklós kétszeres Kossuth-díjas, több nemzetközi életműdíjjal kitüntetett filmrendező*, a Magyar Filmművészek Szövetségének Elnöke, a Színház-és Filmművészeti Egyetem címzetes egyetemi tanára.

1. A Sófi Alapítvány Biológia Doktori Iskola kategória győztese: *Fülöp András* III. éves PhD hallgató.
2. A Sófi Alapítvány Biológus Mesterképzés kategória győztese: *Nagy László* IV. éves biológus hallgató.
3. A Sófi József Ösztöndíj győztese: *Janáky Csaba*, a Természettudományi és Informatikai Kar V. éves vegyész hallgatója.
4. A Sófi József Ösztöndíj győztese: *Szabari Margit*, V. éves orvostanhallgató az Általános Orvostudományi kar hallgatója.
5. A Sófi József Ösztöndíj győztese: *Kevei Péter*, a Természettudományi és Informatikai Kar V. éves matematikus hallgatója.
6. A Sófi József Ösztöndíj győztese: *Arany Mihály*, a Bölcsészettudományi Kar III. éves kommunikáció-német szakos hallgatója.
7. A Sófi József Ösztöndíj győztese: *Tóth Imola*, az Állam-és Jogtudományi Kar V. éves jogász hallgatója.
8. A Sófi József Ösztöndíj győztese: *Szalai Tamás*, Természettudományi és Informatikai Kar IV. éves csillagász hallgatója.
9. A Szegedi Tudományegyetem Sófi József a Szegedi Tehetségekért Alapítvány 2007. évi Év Szponzora Díját a kuratórium *Surányi Zsoltnak*, az Unicredit Bank Zrt. szegedi fiók igazgatójának ítélte oda, akinek köszönhetően az Unicredit Bank évek óta jelentős összegekkel támogatja az alapítványt.

* * * * *

Első alkalommal adták át a Felsőoktatási Minőségi Díjat

A több kategóriában, első ízben odaítélt díjjal azon intézmények, intézményi részlegek munkáját ismerik el, amelyek eredményesen alkalmazzák a minőségirányítási rendszert.

A felsőoktatási reform legfontosabb célja, hogy minőségi és – nemzetközileg is – versenyképes felsőoktatás alakuljon ki Magyarországon. A különböző lépések között igen lényeges helyet foglal el egy olyan minőségirányítási rendszer meghonosítása az intézményekben, amely lehetőséget teremt hazai és nemzetközi összehasonlításokra, rangsorolásokra és a versenyhelyzet erősítésére.

A *Felsőoktatási Minőségi Díjjal* évente azon intézmények, intézményi részlegek munkáját ismerik el, amelyek eredményesen alkalmazzák a minőségirányítási rendszert. A 2007. tavaszán meghirdetett első pályázat feltételei között szerepelt a stratégiai jellegű minőségfejlesztés gyakorlatának alkalmazása, az Európai Minőségi Díj követelményrendszerének való megfelelés, a belső és külső ügyfelek megalégedettségének folyamatos mérése, illetve az egymástól való tanulás módszereinek alkalmazása és a folyamatos belső önértékelés végrehajtása.

XVIII. évfolyam 6. szám

A májusi határidőre 17 pályázat érkezett be, melyből 8-at felsőoktatási intézmény, 9-et pedig felsőoktatási intézmény szervezeti egysége nyújtott be.

A pályázatok értékelése több szinten történt. Az önértékelésen alapuló pályázatok először formai ellenőrzésen estek át. Ezt követte a pályaművek tartalmi értékelése, melyet minden pályázat esetében három értékelő egymástól független értékelése jelentett, akik ezután közös értékelést végeztek. Az írásos vélemények, értékelések elkészítése után született döntés a helyszíni értékelésre érdemes pályázatok kiválasztásáról. A 8 felsőoktatási intézmény és a 3 felsőoktatási intézmény szervezeti egységének helyszíni értékelésére június végén és július első napjaiban került sor. A helyszíni látogatást követően fogalmazták meg az értékelők javaslataikat és terjesztették a független szakértőkből álló Felsőoktatási Minőségi Díj és Minőségfejlesztési Bizottság elé.

Ezt követően döntött Hiller István oktatási és kulturális miniszter a díjazottakról.

A „Felsőoktatási intézmény” kategóriában

Arany fokozatú elismerő oklevélben részesül:

Debreceni Egyetem
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Kodolányi János Főiskola.

Bronz fokozatú elismerő oklevélben részesül:

Dunaújvárosi Főiskola
Budapesti Műszaki Főiskola.

A „Felsőoktatási intézmény szervezeti egység”e kategóriában

Ezüst fokozatú elismerő oklevélben részesül:

Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Kar
Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar.

* * * * *

Új professzori megbízások

Szeptember 3-án egyetemi tanári kinevezéseket adott át *Sólyom László köztársasági elnök* Budapesten, a Néprajzi Múzeum aulájában. A Szegedi Tudományegyetem öt oktatója vette át professzori kinevezését:

dr. Nagy Katalin (Fogorvostudományi Kar Szájsebészeti Tanszék)
dr. Kahán Zsuzsanna (ÁOK Onkoterápiás Klinika),
dr. Fekete Éva (TTK Sejtbiológia és Molekuláris Medicina Tanszék)
dr. Gajda Tamás (TTK Szervetlen és Analitikai Kémiai Tanszék)
dr. Olasz Sándor (BTK Modern Magyar Irodalmi Tanszék)

* * * * *

prof. dr. Erős István kitüntetése

Az egészségügyi miniszter *dr. Erős Istvánnak*, a Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Kara Gyógyszertechnológiai Intézetének egyetemi tanárának Batthyányi-Strattmann László díjat adományozott a több évtizeden át végzett kimagasló szakmai munkássága elismeréseként. A kitüntetés átadására június 29-én, a Semmelweis napi ünnepség keretében került sor.

Erős István 1965-ben szerzett gyógyszerészi oklevelet egyetemünkön és ez év augusztusától dolgozik folyamatosan a Gyógyszertechnológiai Intézetben. Tehát 42 éves oktató-kutató munkáját ismerte és koronázta meg a magas kitüntetés. Tíz éven át, 1995–2005 között az Intézet igazgatója volt. Tanszékvezetőként megreformálta a gyógyszer-technológia elméleti és gyakorlati oktatását, korszerűsítette, felújította az egész intézetet és számos nagyműsért szerzett be a hatékonyabb, korszerűbb kutató munkához. Új kutatási témákat indított el.

1992–97 között a Kar dékánhelyettese, 1997–2000 között a Kar dékánja volt. Közreműködött a 2000-ben kezdődő új rendszerű szakgyógyszerész képzés létrehozásában és Szegeden ő szervezte meg a Szakképzési és Továbbképzési Tagozatot, melyet jelenleg is vezet.

Számos hazai és külföldi szakmai szervezet tagja. 2006-ban a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság, a gyógyszerészet legrégebbi és legnagyobb létszámú szakmai szervezete elnökévé választotta.

* * * * *

Augusztus utolsó napjaiban kedves vendég látogatott Egyetemünkre, és adományokat is hozott, maradandó értékeket, melyeket a Dékáni Hivatal új épületében és a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán hamarosan kiállítanak.

Diczfalusy Egon (Miskolc, 1920.09.19.) Professor emeritus, az MTA külső tagja 1998-tól, Orvosi Tudományok Osztálya. Szakterülete a reprodukciós endokrinológia.

Szervezeti tagságok:

Határon Túli Magyar Orvosok Bizottsága
Európai Akadémia (Cambridge)
Művészeti és Tudományos Világakadémia (Minneapolis)
Román Orvostudományi Akadémia
Amerikai Endokrinológiai Társaság
Brit Endokrinológiai Társaság
Svéd Endokrinológiai Társaság
díszdoktor : Edinburg-i Egyetem
Kolozsvár-i Juliu Hatieganu Orvostudományi Gyógyszerészeti Egyetem
Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem
Temesvár-i Orvostudományi és Gyógyszerészeti Egyetem.

Díjak:

Ruth Gray-érem (1970)
Barren Alapítvány Aranyérme (1976)
Amerikai Nőgyógyászati Társaság Érme (1976)
Sir Henry Dale-érem (1978)

XVIII. évfolyam 6. szám

Semmelweis Ignác-émlékérem (1985)
 Szontágh Ferenc-émlékérem (1985)
 Doerenkamp-Zbinden Alapítvány Díja (1988)
 Sir James Simpson-díj (1990)
 VIII. Rama király-érem (1993)
 Szent-Györgyi Albert-émlékérem (1993)
 V. Rama király-aranyérem (1994)
 Gregory Pincus-díj (1994)
 Mahidol Herceg-díj (1995)
 Népszerűségi Különdíj (1995)
 Díszoklevél az Emberi Reprodukciós Programban való részvételért (1996, WHO főigazgató)
 FIGO oklevél (1997)
 Árvay-émlékérem (2000)
 Bertarelli Alapítvány díja (2001)
 Széchenyi-díj (2006)

Diczfalusy Egon professzor 1944-ben végzett az akkori szegedi orvos-egyetemen. Arra a kérdésre válaszolva, rá lehet-e még ismerni egyáltalán erre a régi-új egyetemre, határozott igennel válaszolt. Elsőként Summa cum Laude végzettségét említette, amire akkor nagyon büszke volt, bár nekem úgy tűnt a mai tudós is elismeréssel néz vissza arra a pályakezdő ifjú emberre. Mint mondta, az orosz csapatok érkezésére nagyon sokan elmentek évfolyamtársai, de tanárai közül is. Akik maradtak, megpróbálták minden módon segíteni az egyetem működését. Édesapja a szőregi petróleumgyár igazgatója volt és parafint adott az egyetemnek, amit „orosz betegek segítségével” Szegedre szállítottak, abból gyertyát készítettek, amit eladtak és így fizették ki az orvosegyetemi alkalmazottak egy részét... emlékezik a prof. Később Svédországba, a Karolinska Egyetemre került az ifjú doktor, a Szerves kémia tanszékre, *Szent-Györgyi Albert professzor „Albert bácsi”* ajánlásával. Az intézetet akkor a Nobel-díjas von Oiler prof. vezette, akit „Albert bácsi” jól ismert. Szent-Györgyi professzor egyébként akkoriban érkezett vissza Törökországból, ahol, mint sok évvel később a történészek kiderítették és a 80-as években nyilvánosságra is került, a tudós nemzetközi békemissziót végzett. Tudományos pályája indulására vonatkozó kérdésre Diczfalusy prof. megemlíti *Straub F. Brúnó* barátságát és *Ivanovics György* mikrobiológus prof. segítségét munkájához. És nem csak komolyan, vagy éppen nagyon is úgy mesél „Albert bácsiról” akivel „mindig együtt volt a reggátán”, s aki mikor kérdezték, miképpen csinálja, hogy folyvást fejest ugrik és nem hasast, megmagyarázta: *akinek a fejében van valami, az oda esik.* (Ilyen egyszerű ez.) Szent-Györgyi Albertre emlékezve megjegyzi: a tudós egyik utolsó cikkében azt írta, *az emberiség még nem elég érett arra, hogy gyilkolás nélkül megoldja problémáit... Egy pillanatra visszaréved, majd hozzáteszi: ez volt Szent-Györgyi Albert.* A sors sajátos fordulata, hogy később a Szent-Györgyi tanítvány Mesteréről elnevezett díjat kapott, az Egyetemtől, melyen egykor végzett, majd mint mondja, *Szilárd János* rektor úrtól 1987-ben *Honoris causa díjat* vett át.

Ezután tanítványairól beszél Diczfalusy prof., akik 36 országban vannak, mintegy 150-en. Úgy véli, ez sokkal fontosabb, mint a kitüntetések és oklevelek, mert tanítványai, akiktől 40 év után is kap leveleket, nagyon sokat jelentenek számára, mint egy nagy család... Szegedről is vannak tanítványai, elsőként *Telegdy Gyula* akademikust említi, majd *Bártfai Görgy* és *Falkay György* szegedi, *Balogh Ádám* debreceni professzorokat. A különböző szakterületet művelő tudós tanítványok közös vonását hangsúlyozza: *erősen hittek abban, hogy kutatásokon keresztül meg lehet javítani az emberek sorsát.*

Saját munkásságáról szólva visszatér a Karolinska Egyetemhez, ahol egy tézist állított fel még 1970-ben, miszerint: *a placenta és az embrió szoros hormonális kapcsolatban léteznek, közösen lesznek úrrá minden nehézségen, külön-külön nem.* Mint mosolyogva mondta, ezt a tézist azóta sem tudta senki megcáfolni.

Fiatalos külleme egyáltalán nem erősíti a tényt: 1986 óta nyugdíjban van. De ismét mosolyogva mondja: *azóta tudok végre adminisztráció, köztételek nélkül dolgozni, utazni és járni a világot, mint a WHO népesedés-politikai szakértője.* Ez a munka 1970-ben kezdődött, amikor munkatársaival azt javasolta a WHO illetékeseinek, a szervezet indítson egy speciális programot az emberi szaporodás tanulmányozására. Mint említi, ezt a programot az amerikaiak kivételével minden kormány támogatta s bár ezek a projectek általában 4–5 évig futnak, az általuk akkor kezdeményezett még ma is fut...

Az egykori diák most, mint mondja visszaad valamit abból, amit egykor kapott az Alma máterétől, több soron is. Mivel évtizedekig járt Dél-Amerika országaiba „a svédek közül kevesen tudnak spanyolul” és ottani előadásait Precolumbián halotti szobrocskákkal honorálták, így több mint félszázat gyűjtött ezekből. Most ezt a gyűjteményt, svéd állami engedéllyel, a szegedi orvoskarnak ajándékozza. *Benedek György* dékán úr egy külön helyiséget biztosít a gyűjteménynek, teszi hozzá elégedetten. Ezen kívül érem- és elismerő okleveleinek gyűjteménye is Szegedre kerül, a Női Klinikára, jegyzi meg.

És ha mindez nem volna elegendő, akkor még egy további is idetartozik, sőt talán a legfontosabb adomány. Nevezetesen, *a Karolinska Egyetemen 1986, tehát nyugdíjba vonulása óta, minden évben rendeznek egy emlékülést Diczfalusy professzorról, az elsőt éppen Telegdy Gyula prof. tartotta Szegedről, majd Kovács László nőgyógyász prof. és mások, a tanítványok köréből, a világ minden tájáról...* Igaz, ezek az előadások valójában tudós fórumként működnek, hiszen valamennyi kötődik a Professzor úr munkásságának centrumához, az emberi szaporodáshoz és az annak környékén fölbukkanó problémákhoz, betegségekhez. A WHO -nak is van egy ilyen programja, és most ez helyeződhet a szegedi orvoskarrá, ahol egy, mint hangsúlyozza „igazán nemzetközi kutatócsoport” szerveződne, egykori és újabb tanítványokból. Természetesen Diczfalusy prof. nem is lenne az, aki, ha nem segítene a szerveződő alapítványnak anyagilag is. Mondhatni családi-, tanítványi- és nemzetközi-gyűjtést szervezett, az alapítvány indulásához. Az így összegyűlt pénz azonban nem volt elég, mert mint fogalmazott „családomban nincsenek milliomosok” így másképpen segített: 1996-ban a thaiföldi királyi családtól nagydíjat kapott a népszaporulat ügyében folytatott munkásságáért. Gondolkozott, mire fordítsa ezt a pénzt, mert az számára „rossz érzés lett volna, ha jön pénz egy fejlődő országból, és mi azt elfogyasztjuk”. Úgy döntött, nem használja fel saját maga, családja számára ezt a pénzt, hanem oda ajándékozza a Szegeden szerveződő alapítványnak. A thaiföldi király és kormánya nagyon örült döntésének, hiszen egy fejlődő ország segít egy úgy nevezett fejlett országnak, mondja, ismét csak mosolyogva a Professzor. Szeptember 18.-án, az átadási ünnepségre Szegedre jön a thaiföldi nagykövet és természetesen Diczfalusy professzor is...

Mi augusztus végén találkoztunk, azóta hazarepült Svédországba, elment Olaszországba és vissza, majd jön Szegedre. 1944-ben végzett a szegedi orvoskaron.

* * * * *

Im memoriam prof. dr. Simon Miklós
(1916–2007)

A bőrgyógyászati klinika egykori igazgatójától, Simon Miklós professzor úrtól 2007. július 13-án végső búcsút vettünk. Professzor úr a magyar és európai bőrgyógyászat kiemelkedő egyénisége volt, tizennégy bőrgyógyászati társaság tiszteletbeli tagja. Iskolateremtő munkájáért, példaértékű tudományos eredményeiért számos elismerésben és kitüntetésben részesült, melyek közül kiemelendő a Széchényi-díj, a Batthyány–Strattmann-díj, a Semmelweis-díj és a Herxheimer-díj. 1996-ban Szeged város díszpolgára megtisztelő címet kapta.

Két évtizedes intézetvezetői munkássága alatt lefektette az immundermatológiai kutatások alapjait, a funkcionális dermatológia bevezetésével lehetővé tette több bőrgyógyászati betegség modernebb, pontosabb megismerését és hatékonyabb kezelését.

Tudományos tevékenysége során új kórképek leírása is fűződik nevéhez, több bőrgyógyászati kezelést elsőként vezetett be Magyarországon.

Munkatársai számára a gyakorlati és elméleti kutatások színvonalát külföldi tanulmányutak megteremtésével növelte, e mellett segítette a határon túl élő honfitársak munkáját is.

Tanítványai közül heten professzori kinevezést, négyen az akadémia doktora címet, tizenhárman kandidátusi címet nyertek el.

Mi, valamennyi tanítványa, munkatársa, tisztelője hálásak vagyunk mindazért a példamutatásért, emberi tartásért, amit Simon professzortól tanulhattunk. Megszerettette velünk a szakmát és a betegek iránti alázatra tanított.

Professzor úr, nyugodjon békében!

* * * * *

◻ SZOTE hírek ◻ SZOTE hírek ◻ SZOTE hírek ◻

Integrált szegedi orvosi ellátás

Augusztus 27-én délelőtt a Szegedi Tudományegyetem Szenátusa rábólintott arra a szerződéstervezetre, amely szerint működtetésre átveszi az önkormányzattól a város egészségügyi intézményeit. Ennek értelmében október 1-jétől az egyetemi klinikai központba integrálják a városi kórházat, a szakrendelőt és a háziorvosi szolgálatot. *Szabó Gábor rektor* megjegyezte: a szerződés aláírásának feltétele az, hogy az egészségügyi tárca biztosítsa az integrációval járó költségekre a háttértárgyalások során megígért 300 millió forintot.

Az augusztus 27-ei döntés a harmadik nekifutásra született: korábban a Szenátusban patthelyzet alakult ki, majd elhalasztották a szavazást. Több kar képviselői aggódtak amiatt, hogy a klinikák veszteségeit tovább tetézik az önkormányzati intézmények. *prof. dr. Pál Attila*, a Klinikai Központ vezetője úgy nyilatkozott: *szigorú gazdálkodással megállították a klinikák adósságállományának növekedését.*

A Szenátus döntése politikai ellenszélben született, az ellenzéki pártok, az érintett szakszervezetek és az orvosi kamara megyei szervezete szerint az integráció előkészítésébe nem vonták be az egészségügyi dolgozókat, megfelelő szakmai megalapozottság hiányában pedig csorbulhat a betegellátás színvonala, növekedhet a várakozási idő. *Ágoston Zsuzsanna*, az egyetemi Közalkalmazotti Tanács vezetője úgy látja: nagy a bizonytalanság a dolgozók között, mert ma még nem tudni, hogy ki tarthatja meg állását. *Szabó Gábor* rektor leszögezte: legközelebb száz nap múlva nyilatkozik az integrációról, amit olyan szakmai lépések sorozatának tekint, amelyről nem akar „társadalmi vitát nyitni”.

✘ ✘ ✘

Augusztus 21-én sajtótájékoztatón mutatták be *Forster Tamás prof.* és *Babik Barna dr.* azt a két szív-ultrahang berendezést, amellyel a II. Belgyógyászati klinika Szívsebészeti osztálya gyarapodott. Résztvett a sajtótájékoztatón *Bajusz Huba* sebész, a szegedi *Rotary Klub* részéről, mert a karitatív civil szervezet jelentős segítséget nyújtott a műszerek megszerzéséhez. A 21. században immár elengedhetetlen, hogy a szívsebészeti műtők rendelkezzenek szívultrahang-készülékkel. A Szegedi Tudományegyetem II. Belgyógyászati Klinika Szívsebészeti Osztálya az utóbbi időben azonban csak kölcsönkészülékekkel tudta ellátni feladatát, és bár ez a tény nem növelte a műtéti kockázatot, az ott dolgozók feltétlenül szükségesnek tartották saját készülék beszerzését, miután évente 200–250 beavatkozásnál elengedhetetlen a műtét alatti folyamatos szívultrahang-vizsgálat, amely ugyanakkor a többi esetben is hasznos.

A szívsebészek, illetve a szívsebészeti aneszteziológusok által létrehozott alapítvány bevételeiből most végre lehetőség nyílt szívultrahang-berendezések beszerzésére. A két gép megvásárlásához szükséges teljes összeg azonban nem állt rendelkezésre, így egyelőre csak lízingelni tudják a gépeket – és közben további szponzorokat keresnek, hogy az osztály valóban birtokolhasson szívultrahang-készüléket.

Sajtónap a Fizioterápián

Rendhagyó nyílt napot rendeztek a sajtónak augusztus 23-án az SZTE Ortopédiai Klinika Központi Fizioterápiás Részlegén. A programon *Simonka János Aurél*, a Traumatológiai Klinika vezetője és *Thékes Lászlóné* vezető gyógytornász mutatta be a részleg munkáját.

A nyílt napot azért szervezték, hogy szélesebb körben ismertté tegyék: *Szegeden működik az ország egyetlen olyan fizioterápiás részlege, amely a klinikummal egy épületben a legkorszerűbb és legszélesebb körű gyógyászati megoldásokat nyújtja.* Itt minden olyan szolgáltatást nyújtani tudnak, amelyre szükség lehet a betegek utókezelése során. A gyógytorna mellett elektroterápiás-, ultrahangkezeléseket végeznek a részlegben, főleg ízületi sérülések esetén pedig víz alatti tornával segítenek a gyógyulni vágyóknak.

A nyílt napot döntően a sportsérülést szenvedettek kezelése köré szervezték, hiszen a részleg jelentős szerepet tölt be a sportolók ellátásában, számos szegedi és dél-alföldi élsportolót – köztük az idei férfikézilabda-bajnok Pick Szeged játékosait – kezeltek-kezelnek itt. A sportolók legtöbbször a váll- vagy a térdízület sérülésével fordulnak a klinika orvosaihoz. Ezek egy része csupán fizioterápiás kezeléssel is rendbe hozható, de bizonyos esetekben műtétre is szükség van, amely után a hatékony gyógytorna teszi lehetővé, hogy a sportoló minél előbb ismét a pályán lehessen.

dr. Végh Mihály, a Szegedi Tudományegyetem Szemészeti Klinikájának docense a társaságok vezetőségi tagjaként és meghívott előadóként is részt vett az Alpok Adria Nemzetközi Szemorvostársaság kongresszusán (Split, 2007. május 3–5), és az Európai Szemorvosok Kontaktlencse társaságának Kongresszusán (Antwerpen, 2007. június 22–24)

A Szegedi Tudományegyetem Szemészeti Klinikájának orvosai 3 poszterrel és egy előadással vettek részt az Európai és az Amerikai Szemorvostársaság Közös Kongresszusán, amely 2007. június 9–12-ig Bécsben került megrendezésre.

A kongresszus Tudományos Bizottsága *dr. Hári-Kovács András* tanársegéd poszterét a „*Legjobb Poszter*”-ként értékelte.

Szeptember 2-án délután a József Attila Tanulmányi és Információs Központ Kongresszusi termében 279 magyar és több mint 300 külföldi orvos- és fogorvostan-hallgató tette le a tanulmánya megkezdéséhez szükséges esküt. A külföldi hallgatók mintegy tucatnyi országból érkeztek Egyetemünkre. Az eskütételen megjelentek a karok vezetői és *dr. Lednitzky András*, a Dékáni Hivatal vezetője.

ÁOK Sportközpont (SZOTE Sportpálya), Klinikapark

Nyitva tartás: április 1-től október 31-ig 8:00-tól 20:00-ig

Pénteken: 8:00-tól 22:00-ig

Munkaszüneti és ünnepnapokon.

Tenisz, foci, kosárlabda

Kajak-kenu kölcsönzés.

* * * * *

Olvasóink figyelmébe!

Ha cikket, információt kíván közölni, a következő e-mail címek egyikére küldheti:

barat@recof.szote.u-szeged.hu

mdomokos@bibl.u-szeged.hu

haimaneva@t-online.hu

traser@t-online.hu

Kiadja: prof. dr. Pál Attila

a Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ elnöke

Felelős szerkesztő: Tráser László

Munkatársak: Domokosné Halász Margit, Varga György

Készült: az SZTE ÁOK Házi Nyomdájában

Vezető: Nagy János

Törzsszám: 513/2007